

Vastuullisuus yhdistystoiminnassa

Milja Karjalainen
Satakunnan yhteisökeskus 2025
www.yhteisokeskus.fi

*Opas vastuullisen
yhdistystoiminnan
suunnittelun tueksi*

2025

Linkit ja lähteet

- Allianssi, SOSTE ry ja Valo ry – Yhdistysten hyvä hallintotapa – suositus: <https://www.soste.fi/yhdistysten-hyva-hallintotapa-suositus/>
- Finlex – Yhdistyslaki: <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1989/19890503>
- Kansalaisareena – Opas yhdistyksen vastuullisuusohjelman laatimiseen: <https://kansalaisareena.fi/opas-kestavaan-ja-vastuulliseen-vapaaehtoistoimintaan/ohjeet-jarjeston-vastuullisuusohjelman-laatimiseen/>
- Kansalaisyhteiskunta.fi – Yhdenvertaisuus ja osallisuus yhdistystoiminnassa: <https://kansalaisyhteiskunta.fi/tietopankki/yhdenvertaisuus-ja-osallisuus-yhdistystoiminnassa/>
- Oikeusrekisterikeskus – Ohjeet rikostaustatieteen tarkastamiseen: oikeusrekisterikeskus.fi
- Olympiakomitea – Materiaalipankki vastuullisuudesta (sopii muillekin kuin urheiluseuroille): <https://www.olympiakomitea.fi/palvelumme/palvelumme-jasenjarjestoille/vastuullinen-jarjestotoiminta/>
- Poliisi – Ohjeet arpajaisista, rahankeräyslupasta ja pienkeräyksestä: <https://poliisi.fi/hae-arpajais-ja-rahankerayslupaa>
- Satakunnan yhteisökeskus – Vinkkejä yhdistystoiminnan kehittämiseen: <https://www.yhteisokeskus.fi/hyodyllista-tietoa-jarjestotoimintaan/>
- Satakunnan yhteisökeskus – Maksuton koulutus ja tapahtumat yhdistyksille: <https://www.yhteisokeskus.fi/tapahtumat>
- Vero.fi – Tulorekisteri: <https://www.vero.fi/tulorekisteri/>

Sisällysluettelo

Vastuullisuus yhdistystoiminnassa	1
1. Turvallinen toimintaympäristö	3
2. Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo	6
3. Ympäristö ja ilmasto	9
4. Hyvä hallinto	13
Lähteet ja linkit	15

Vastuullisuus yhdistystoiminnassa

Vastuullisuus tarkoittaa vastuun ottamista ympäröivän yhteiskunnan, yhteisöjen ja luonnon hyvinvoinnin lisäämisestä. Vastuullisuudessa tärkeintä on, että ymmärretään oman yhdistyksen vaikutus ympäröivään yhteiskuntaan, yhteisöihin, yksilöihin ja ympäristöön. Vastuullisuus vahvistaa myös yhdistyksen toimintaedellytyksiä.

Vastuullisuus tulee huomioida yhdistyksen toiminta ja resurssit huomioiden

- toiminnan suunnittelussa
- toimintatavoissa
- palveluissa ja tuotteissa
- viestinnässä ja markkinoinnissa sekä
- raportoinnissa.

Vastuullisuuden tulisi olla toimintaa ohjaava arvo ja tahtotila, joka näkyy ylätasen suunnittelusta päivittäisiin tekoihin ja valintoihin saakka.

Tämä materiaali on tarkoitettu yhteisen työskentelyn pohjaksi. Materiaali tarjoaa perustietoa, linkkejä lisätietoon ja konkreettisia tehtäviä, joiden avulla oman yhdistyksen vastuullisuutta voi edistää.

Yhdistystoiminnan vastuullisuutta voidaan tarkastella ainakin seuraavista näkökulmista:

- 1 turvallinen toimintaympäristö
- 2 yhdenvertaisuus ja tasa-arvo
- 3 ympäristö ja ilmasto
- 4 hyvä hallinto

HYVÄ HALLINTO – KÄYTÄNNÖN VINKKEJÄ

- Yhdistysten tulee huolehtia hallituksen jäsenten tai muiden vastuuhenkilöiden riittävästä osaamisesta ja koulutuksesta. Yhdistystoiminnasta (esim. hallitustyöskentely) on saatavilla kattavasti eri toimijoiden järjestämää maksutonta koulutusta sekä materiaaleja (kts. Linkit ja lähteet)
- Yhdistyksen sääntöjen ajantasaisuus kannattaa tarkastaa aika ajoin. Tarpeen mukaan sääntöjä on hyvä täydentää esim. talous- ja johtosäännöllä, matka- ja kuluohjeistuksella ja muilla selkeästi dokumentoiduilla ja kaikille jäsenille viestityillä asiakirjoilla.
- Yhdistyksen kokousten (vuosikokousten) pöytäkirjat, päättäjät yhteystietoineen sekä toimintakertomukset ja -suunnitelmat kannattaa laittaa avoimesti saataville, esim. yhdistyksen verkkosivuille.
- Ettekö tiedä kuinka kuuluisi toimia tai mistä aloittaa? Satakunnan yhteisökeskus neuvoa maakunnan yhdistyksiä hyvän hallinnon kysymyksissä: www.yhteisokeskus.fi/yhteystiedot

4. Hyvä hallinto

Hyvän hallinnon mukainen toiminta herättää luottamusta ja tyytyväisyyttä, on osallistavaa ja takaa toiminnan laadun sekä jatkuvuuden.

Hyvää hallintoa määrittävä vähimmäistaso on yhdistyslaki, jota jokaisen Suomeen rekisteröidyn yhdistyksen tulee noudattaa. Kaikkien yhdistyksen toimintaa ohjaavat yhdistyksen säännöt, jotka tulee toimittaa myös yhdistysrekisteriä ylläpitävälle Patentti- ja rekisterihallitukselle (PRH). Lisäksi esimerkiksi verottajalla ja eri rahoittajilla on omia ohjeistuksiaan ja sääntöjä hallinnon järjestämisestä, joihin tulee perehtyä huolella. Varainhankintaa varten tulee huomioida Poliisihallituksen määräykset mm. arpajaisista, rahankeräysluvasta ja pienkeräyksistä (kts. linkit ja lähteet).

Hyvä hallinto on myös jäsenistön kuulemista ja osallistamista, sekä ajantasaista ja avointa viestintää. Kun jäsenistöllä on mahdollisuus saada tietoa esimerkiksi hallituksen päätöksistä ja toimintaan liittyvistä suunnitelmista ja myös vaikuttaa niihin, lisää se toimintaan sitoutumista. Hyvään hallintoon kuuluu myös tehtävien ja vastuun tarkoituksenmukainen ja laaja jakaminen eri henkilöiden välillä. Näin ehkäistään väsymistä hallinnollisissa tehtävissä ja hallitaan riskejä (jos esimerkiksi vastuuhenkilö vaihtuu äkillisesti). Yhdistyksellä kannattaa myös tästä syystä olla käytössä ainakin yksi yleinen sähköpostiosoite, johon voi olla käyttöoikeus useammalla henkilöllä.

Toiminnasta kannattaa kertoa mahdollisimman avoimesti myös ulkopuolisille ja kuvata toiminta esim. **Lähellä.fi** -palveluun.

Vastuullisuuden huomioiminen hyödyttää yhdistystä

- Monet kokevat vastuullisuuden ja arvopohjan yhä tärkeämmiksi tekijöiksi valitessaan organisaatioita ja toimintaa, jossa haluavat olla mukana.
- Nykyisin rahoittajat edellyttävät vastuullisuuden huomioimista rahoittamassaan toiminnassa. Usein vastuullisuudesta on myös raportoitava, ja tehdystä vastuullisuustyöstä on pystyttävä esittämään näyttöjä.
- Vastuullisuuden huomioimisella ehkäistään monia yhdistystoimintaan liittyviä riskejä, kuten väärinkäytöksiä ja mainehaittoja.
- Näkyväksi tehty ja ulkopuolelle viestitty vastuullisuustyö sekä yhdistyksen arvot ovat tärkeä osa yhdistyksen viestintää ja markkinointia.
- Vastuullisuuden eri näkökulmien edistäminen vahvistaa yhdistyksen strategista suunnittelua ja johtamista. Lisäksi se helpottaa ja selkeyttää toimimista mahdollisissa ongelmatilanteissa.
- Vastuullisuus ehkäisee yhdistyksen sisäisiä ristiriitoja ja konflikteja sekä vahvistaa jäsenistön ja vapaaehtoisten sitoutumista.
- Vastuulliset toimintatavat vähentävät usein myös yhdistyksen kustannuksia.

1. Turvallinen toimintaympäristö

Turvallisessa ympäristössä toimiminen tuottaa iloa ja positiivisia kokemuksia ilman, että kukaan kokee kiusaamista, häirintää tai muuta epäasiallista käytöstä. Jokaisen yhdistyksen piirissä toimivan vastuulla on varmistaa, että kaikki toimijat ovat turvassa kiusaamiselta, häirinnältä ja muulta epäasialliselta käytökseltä. Lisäksi toimintaympäristön tulisi olla terveyttä edistävä, terveellisiin elämäntapoihin kannustava sekä olosuhteiltaan esteetön. Turvallisessa toimintaympäristössä ei ole sukupuoleen perustuvaa eikä seksuaalista häirintää.

Häirintä

Häirintä voi aiheuttaa vakavia seurauksia kohteelleen. Siksi häirintään on puututtava välittömästi ja luotava turvallinen ilmapiiri, jossa jokainen voi tuntea olonsa hyväksytyksi ja arvostetuksi. Puuttumiseen pitäisi olla sovittu menetelmä, esimerkiksi mahdollisuus ilmoittaa häirinnästä nimetylle vastuuhenkilölle tai muun kanavan kautta. Häirintätapaukset tulee käsitellä aina yhdistyksen hallituksessa tai muulla sovitulla tavalla.

Sukupuoleen perustuva häirintä kohdistuu henkilön sukupuoleen, sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun ja voi luoda pelottavan tai vihamielisen ilmapiirin. Häirintä voi kohdistua kehen tahansa, mutta erityisesti riskiryhmänä ovat usein naiset, lapset, nuoret ja vähemmistöihin kuuluvat.

Seksuaalinen häirintä on ei-toivottua, loukkaavaa ja usein vallankäyttöön perustuvaa käytöstä, joka kohdistuu henkilön seksuaalisuuteen. Se voi ilmetä esimerkiksi loukkaavina vitseinä, asiattomina kommentteina, ei-toivottuna kosketteluna tai uhkailuna.

9. Melu

- Pohtikaa syntykö toiminnastanne melua. Voiko sitä vähentää? Millaisia vaikutuksia sillä on?

10. Viestintä ja vaikuttaminen

- Vaikuttakaa oman toiminta-alueenne palvelutuottajiin ja kauppoihin, jotta ne ottaisivat tarjolle ympäristöystävällisiä tuotteita ja palveluja. Kertokaa, että se on teille yhdistyksenä tärkeä hankintaperuste.
- Kertokaa avoimesti ja ylpeästi tekemästänne työstä ympäristön eteen, olipa teko sitten pieni tai suuri. Ihmiset arvostavat eettisyyttä ja ympäristöystävällisyyttä myös yhdistystoimintaan hakeutuessaan!
- Toimikaa esimerkkinä ja opastajina myös muille yhdistyksille ja lähipiirille.

11. Luonnon monimuotoisuus

- Mikäli yhdistyksellänne on maaomaisuutta tai kiinteistöjä, pohtikaa, kuinka voitte edistää luonnon monimuotoisuutta toiminnassanne (esim. pölyttäjäystävälliset piha-alueet).
- Pohtikaa luontokadon merkitystä oman yhdistyksenne toiminnalle tai kohderyhmälle. Vaikeutuuko jokin toimintamuotonne, tai heikkeneekö kohderyhmänne hyvinvointi luontokadon myötä? Miten voisitte ennaltaehkäistä näitä vaikutuksia?
- Ottakaa luonnon monimuotoisuuden edistäminen yhdistyksenne yhdeksi yhteisen tekemisen muodoksi (esim. linnunpönttötalkoot).

5. Hankinnat

- Selvittää isompien hankintojen kohdalla ympäristövaikutukset ja käyttää ympäristövaikutuksia myös hankintakriteerinä (esim. ympäristömerkit).
- Pohtikaa, voisitteko hankkia esim. laitteita ja välineitä yhdessä jonkin muun yhdistyksen tai toimijan kanssa, tai lainata tai vuokrata niitä hankkimisen sijaan esim. kirjastosta.
- Voisivatko jäsenillenne tai kohderyhmällemme vuokrattavat tai lainattavat yhteiskäyttölaitteet tai -välineet olla myös osa toimintaanne?
- Suosikaa kasvisruokaa tarjoiluissa.
- Hankkikaa palveluja tuotteiden sijaan esimerkiksi vapaaehtoisia tai luottamushenkilöitä muistaessanne.

6. Materiaalit

- Suosikaa toiminnassanne kierrätettyjä materiaaleja (esim. askartelu, kädentaidot).
- Kierrättäkää teille turhat materiaalit esim. sosiaalisen median kautta.
- Suosikaa sähköistä asiointia ja asiakirjoja paperinkäytön vähentämiseksi.

7. Kemikaalit

- Huolehtikaa toiminnassanne käytettävien haitallisten tai vaarallisten kemikaalien turvallisesta säilyttämisestä.
- Käyttäkää ympäristömerkittyjä pesuaineita, tiskiaineita ja muita kemikaaleja.

8. Logistiikka ja liikkuminen

- Pohtikaa yhdistyksenne toimintaan osallistumisen ympäristövaikutuksia liikkumisen kannalta: pääsevätkö osallistujat tilaisuuksiinne julkisilla kulkuneuvoilla, kävellen tai pyöräillen? Voiko niihin osallistua etäyhteydellä tarpeettoman liikkumisen vähentämiseksi tai voisiko yhdistys organisoida kimpapakyytejä tilaisuuksiin?
- Suosikaa toiminnassanne lähialueiden palveluja.

TURVALLINEN TOIMINTAYMPÄRISTÖ – KÄYTÄNNÖN VINKKEJÄ

- Laatikaa ohjeistus **turvallisemman tilan periaatteista**, ja noudattakaa ohjeistusta kaikessa yhdistyksen toiminnassa. Periaatteista kannattaa viestiä kaikille toimintaan osallistuville säännöllisesti. Esimerkki turvallisemman tilan periaatteista sivulla 5.
- Laatikaa ohjeistus tai linjaus päihteiden (ml. nikotiini- ja tupakkatuotteet) käyttämisestä yhdistyksen toiminnan yhteydessä. Erityisesti lasten ja nuorten parissa toimiessa on tärkeää ymmärtää ohjaajien ja muiden vastuuhenkilöiden vastuu ja esimerkin vaikutus.
- Toiminnan suunnittelussa tulee varmistaa, että esteettömyys ja saavutettavuus toteutuvat ja kaikki toiminnassa olevat huomioidaan. Tähän kuuluu mm. selkeä viestintä.
- Pitäkää turvallisuskoulutusta työntekijöille, luottamushenkilöille ja vapaaehtoisille. Häirinnän, väkivallan ja kaikenlaisen epäasiallisen käytöksen ennaltaehkäisyssä on tärkeää, että kaikki yhdistyksen parissa toimivat henkilöt saavat perehdytystä aiheeseen.
- Levittäkää tietoa. Mitä enemmän jäsenet, toimintaan osallistuvat, työntekijät ja muut yhdistyksen parissa toimivat henkilöt ilmiöstä tietävät, sitä hankalampaa epäasiallisesti käyttäytyvien henkilöiden sekä häirinnän ja väkivallan tekijöiden on toimia. Tästä syystä avoin puhuminen asioista on erityisen tärkeää.

ESIMERKKI: TURVALLISEMMAN TILAN PERIAATTEET

Yhdistys ry:n turvallisemman tilan periaatteet

- Kunnioita toisen henkilökohtaista fyysistä ja psyykkistä tilaa.
- Kunnioita itsemääräämisoikeutta.
- Älä koske toista kysymättä lupaa.
- Muista, ettet voi tietää toisen rajoja kysymättä niitä.
- Pyydä tilaa myös itsellesi tarvittaessa.
- Älä pilkkaa, ivaa, halvenna, syrji tai nolaa ketään puheillasi, käytökselläsi tai teoillasi.
- Pitäydy ulkonäön arvostelusta, juoruilusta ja stereotyyppien ylläpitämisestä.
- Älä tee oletuksia
 - ulkonäköön tai toimintaan perustuen
 - seksuaalisuudesta,
 - sukupuolesta,
 - kansallisuudesta,
 - etnisyydestä,
 - uskonnosta,
 - arvoista,
 - sosioekonomisesta taustasta,
 - terveydestä tai
 - toimintakyvystä.
- Anna kaikille tilaa ja mahdollisuus osallistua keskusteluun.
 - Kunnioita omaa ja toisten yksityisyyttä ja käsittele arkoja aiheita kunnioittavasti.
 - Kuuntele ja opi. Ota vastaan uudet aiheet, henkilöt ja näkökulmat ennakkoluulottomasti.
 - Suhtaudu vastaantuleviin asioihin ja tilanteisiin mahdollisuutena oppia uutta ja kehittyä.
- Pyydä anteeksi, jos olet loukannut tahallisesti tai tahattomasti. Anna pyytävälle anteeksi.

KESTÄVÄN KEHITYKSEN VINKKILISTA YHDISTYKSILLE

Vinkkilista kannattaa käsitellä yhdistyksen hallituksessa. Ehdotuksia voi soveltaa omaan toimintaan sopiviksi.

1. Huomatkaa ja ottakaa puheeksi
 - Yhdistykseen toiminnalla on ympäristövaikutuksia!
 - Haitallisia vaikutuksia voi vähentää, ja positiivisia lisätä. Moni ympäristövastuullinen muutos on myös taloudellisesti järkevä.
2. Jätteet
 - Lajitelkaa kokouksissanne ja toiminnassanne syntyvät jätteet mahdollisimman tarkasti. Tähän saa apua ja tietoa mm. kunnalliselta jätehuoltoyhtiöltä.
 - Välttää kertakäyttöastioiden käyttöä.
 - Vaikuttakaa kokous- ja toimintatiloissanne kierrätysmahdollisuuksien parantamiseen.
 - Keittäkää kahvia ja varatkaa tarjoiluja vain se määrä, joka todella tarvitaan.
 - Kierrättäkää muu toiminnassanne syntyvä jäte mahdollisimman tarkasti tai keksikää sille uusiokäyttöä.
3. Energia
 - Laskekaa kokous- tai toimintatilojenne lämpötilaa, tai jos toimitte muiden tiloissa, pyrkikää vaikuttamaan tilan omistajaan tai hallinnoijaan
 - Kiinnittäkää huomiota valaistuksen ja sähkölaitteiden energiatehokkaaseen käyttämiseen
4. Vesi
 - Kiinnittäkää huomiota vedenkulutukseen toiminnassanne ja miettikää, kuinka sitä voitaisiin säästää.
 - Huolehdi, että käyttämissänne tiloissa huolletaan ja korjataan vuotavat hanat ja muut vastaavat välittömästi.

3. Ympäristö ja ilmasto

Ilmastonmuutos ja luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen ovat aikamme keskeisiä haasteita. Ne vaikuttavat terveytemme lisäksi siihen, miten ja minkälaisissa olosuhteissa voimme tulevaisuudessa toimia. Siksi on tärkeää, että vähennämme toimintamme negatiivisia ympäristövaikutuksia ja teemme osamme ilmastonmuutoksen hillinnässä.

Ympäristövastuullisuus yhdistyksissä

Yhdistystoiminta tavoittaa paljon ihmisiä ja siksi sillä on myös merkittävä mahdollisuus lisätä ympäristötietoisuutta ja toimia esimerkkinä ympäristön huomioimisessa. Yhdistysten kannattaa omalta osaltaan myös pohtia, onko ilmastonmuutoksella vaikutuksia sen omaan toimintaan (esim. muuttuvat sääolot). Ympäristövastuulliset toimintatavat saattavat usein olla myös taloudellisesti kannattavia (esim. energiansäästö, yhteiskäyttö, ruokahävikin minimointi, kierrätysmateriaalien hyödyntäminen). Yhdistyksillä voi lisäksi olla roolia siinä, että lähiyhteisössä voitaisiin sopeutua paremmin ilmastonmuutoksen tuomiin haasteisiin.

Hiilijalanjäljellä tarkoitetaan kasvihuonekaasupäästöjä, joita syntyy tuotteen, toiminnan tai palvelun takia. Yhdistysten hiilijalanjälki muodostuu usein energian käytöstä, matkustamisesta, hankinnoista, palveluista sekä tapahtumien järjestämisestä.

Käsitelkää kestävän kehityksen vinkkilista (sivu 10) ja pohtikaa, miten voisitte huomioida sen ehdotukset omassa toiminnassanne.

2. Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo

Yhdenvertaisuus yhdistystoiminnassa tarkoittaa turvallista ja syrjimätöntä ympäristöä, johon kaikki voivat kokea itsensä tervetulleeksi riippumatta sukupuolesta, iästä, etnisestä taustasta, vammasta, seksuaalisesta suuntautumisesta, uskonnosta, taloudellisesta tilanteesta tai muusta yksilöön liittyvästä ominaisuudesta. Tasa-arvolla tarkoitetaan sukupuolten välistä syrjimättömyyttä sisältäen ymmärryksen sukupuolen moninaisuudesta.

Syrjintä ja rasismi

Syrjintä tarkoittaa sitä, että ihmistä kohdellaan huonommin kuin toisia jonkin henkilökohtaisen ominaisuuden perusteella. Kaikilla ihmisillä on oikeus yhdenvertaiseen kohteluun. Syrjintä kielletään monissa kansallisissa laeissamme, yhdenvertaisuuslaissa ja rikoslaissa sekä kansainvälisissä ihmisoikeussopimuksissa.

Rasismi tarkoittaa jonkun ihmisryhmän tai siihen kuuluvan henkilön asettamista muita huonompaan asemaan esimerkiksi etnisen alkuperän, ihonvärin, kansalaisuuden, kulttuurin, äidinkielen tai uskonnon perusteella.

YHDENVERTAISUUS JA TASA-ARVO – KÄYTÄNNÖN VINKKEJÄ

- Käsitelkää asia hallituksessa esimerkiksi tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskyselyn avulla (sivu 8).
- Laatikaa yhdistyksessä **selkeät pelisäännöt** tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseen, myös jokaisessa ryhmässä tulee sopia yhteiset pelisäännöt.
- **Nimetkää vastuuhenkilöt**, joille voi ilmoittaa epäasiallisesta käyttäytymisestä. Vastuuhenkilö voi olla vapaaehtoinen, hallituksen jäsen tai työntekijä. **Tiedottakaa yhteisistä säännöistä ja vastuuhenkilöistä** selkeästi, esimerkiksi nettisivuilla.
- Luokaa **toimintamalli epäasialliseen käytökseen puuttumiseen**. Kun epäasiallista käytöstä tapahtuu, tilanteen selvittämistä helpottavat etukäteen mietityt toimintatavat.
- **Kerätkää palautetta**. Toteuttakaa tasaisin väliajoin palautekysely esim. harrastajien, vapaaehtoistoimijoiden ja työntekijöiden tyytyväisyydestä, ja kannustakaa aktiiviseen palautteen antoon myös muina aikoina. Palautteen keräämisellä voidaan näyttää välittämistä osallistujien hyvinvoinnista, sekä havaita epäkohtia, jotka eivät muuten välttämättä tulisi esille.
- Tarkastakaa rikostaustaote kaikilta lasten ja nuorten kanssa työskenteleviltä työntekijöiltä sekä vapaaehtoisilta. Haastatelkaa kaikki lasten ja nuorten kanssa työskentelevät henkilöt.

POHDITTAVAA YHDISTYKSESSÄ: YHDENVERTAISUUS- JA TASA-ARVO-KYSELY

(Oikeusministeriön yhdenvertaisuuskyselyä (2016) mukaillen,
https://yhdenvertaisuus.finlex.fi/wp-content/uploads/2016/01/OM-yv_kysely-28_8.pdf)

- Tervehditäänkö kaikkia, huomioidaanko kaikki tasapuolisesti?
- Onko uusien toimijoiden helppo tulla mukaan?
- Koetko yhdistyksenne ilmapiirin moniarvoiseksi ja avoimeksi?
- Luuletko, että jotkut ryhmät eivät voisi osallistua toimintaan tai osallistuminen olisi hankalaa?
- Onko yhdistyksenne ohjaajina / johtotehtävissä sekä miehiä että naisia?
- Luuletko, että yhdistyksenne jäsen voisi tuoda esim. järjestämäänsä tilaisuuteen samaa sukupuolta olevan puolisonsa?
- Onko toiminnassanne mukana maahanmuuttajataustaisia tai vammaisia henkilöitä?
- Onko yhdistyksenne toimintaan mahdollista osallistua myös edullisesti?
- Oletko havainnut yhdistyksessänne harrastajien, ohjaajien tai johtohenkilöiden kielenkäytön syrjivän joitakin ihmisryhmiä (esim. vammais- ja homovitsit, rasistiset kommentit)?
- Oletko kohdannut tai ollut todistamassa syrjintää yhdistyksenne toiminnassa?
- Onko yhdistyksessänne keskusteltu syrjinnästä?
- Onko yhdistyksessänne määritelly toimintatapa, miten mahdollisessa syrjintätilanteessa edetään?